

Raadsvoorstel

afdeling
Financiën

steller
D. Doelman

gouda
18 oktober 2022

dossiernummer
6492

telefoon
0182-588469

onderwerp
Programmabegroting 2023 - 2026

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Het vaststellen van de programmabegroting 2023;
2. Het kennis nemen van het meerjarenperspectief 2024 – 2026;
3. Het instellen van een nieuwe reserve Klimaatfonds per 2023;
4. Het verwerken van de effecten van de septembercirculaire (als begrotingswijziging) in de programmabegroting 2023-2026.

Toelichting

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

Als onderdeel van de PenC-cyclus wordt de Programmabegroting 2023 inclusief meerjarenperspectief 2024 -2026 voorgelegd. In de Programmabegroting 2023 zijn de financiële consequenties van de Kaderbrief 2023-2026, meircirculaire 2022 en raadsbesluiten tot 4 juli 2022 uitgewerkt.

Om de ambitie te realiseren om in 2040 een CO₂-vrije stad te zijn, wordt een revoluerend duurzaamheidsfonds / klimaatfonds opgericht. Als aanvulling op Rijks- en provinciale ondersteuningsmiddelen (subsidies en fondsen) ondersteunt een lokaal duurzaamheidsfonds / klimaatfonds bij het waarmaken van deze ambitie.

Voorgesteld wordt de effecten van de septembercirculaire (als begrotingswijziging) te verwerken zoals beschreven in de bijgevoegde memo 'Effecten septembercirculaire Gemeentefonds 2022 voor Gouda'.

2 Argumenten

2.1 Argumenten financieel

- Het hebben van voldoende reserves is essentieel voor een gezonde financiële positie. Voldoende reserves uiten zich in een gezonde weerstandsratio (tussen de 1 en 1,4). De weerstandsratio in de ontwerp (meerjaren)begroting is >2, wat als ruim voldoende/ uitstekend wordt beoordeeld.
- Ook belangrijk voor een gezonde financiële positie is een stabiele schuldpositie. De netto schuldquote van de gemeente Gouda zal eind 2023 ongeveer 84% zijn en de jaren daarna oplopen naar ongeveer 100% eind 2026. De waarden liggen ruim onder de signaalwaarde van de VNG van 130%.

- Een sluitende meerjarige programmabegroting is nodig voor een gezonde financiële positie en om niet onder provinciaal preventief toezicht te komen staan. De begroting voor 2023-2026 is voor alle jaren sluitend.
- De volgende verbeteringen zijn doorgevoerd in de begroting t.o.v. voorgaande begroting(en):
 - De beleidsbegroting is meer op hoofdlijnen uitgewerkt, in lijn met het bestuursakkoord;
 - Er is een inleiding toegevoegd die fungeert als managementsamenvatting, zowel beleidsmatig als financieel, die de hoofdlijnen aangeeft van de begroting 2023-2026;
 - De financiële begroting is vereenvoudigd, wat de leesbaarheid en transparantie ten goede komt;
 - Het overzicht van reserves en voorzieningen is gebundeld in de financiële begroting en niet meer dubbel als bijlage opgenomen;
 - Verder zijn er zaken verbeterd die de leesbaarheid ten goede komen, bijvoorbeeld een voetnoot bij de tabellen om de interpretatie te vergemakkelijken;
 - De omvang van de begroting is met +/- 21 pagina's gereduceerd;
 - De financiële ontwikkelingen/ begrotingsmutaties zijn gebundeld in drie categorieën: 1) autonome en administratieve ontwikkelingen, 2) mutaties Bestuursakkoord en 3) nieuwe ontwikkelingen/ beleid. Door deze bundeling worden de financiële mutaties leesbaarder en makkelijker te volgen qua systematiek.
 - De begroting is aangeboden met een oplegnotitie in plaats van een raadsvoorstel. Nu volgt het integrale raadsvoorstel inclusief de uitwerking van de septembercircular 2022.

Met de auditcommissie is besproken om na de raadsbehandeling de PenC documenten te evalueren. Bovenstaande wijzigingen zullen hierin aan bod komen.

- De verwerking van de septembercircular in de ontwerp begroting 2023 - 2026 draagt bij aan de verbetering van de financiële functie met doelen als een effectievere budgetbeheersing en beter en tijdig inzicht in de financiële positie.

a. Fouten en onzekerheden in de uitkomsten van de septembercircular 2022

De rekenmodellen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld bevatten fouten bij de maatstaf WOZ-waarden woningen die pas bij de decembercircular worden hersteld. Dat zorgt voor enige onzekerheid ten aanzien van de uitkomsten. Daarom wordt voorgesteld om een stelpost in te stellen als buffer voor de toekomstige correctie.

b. Ontwikkeling inflatie

De sterke inflatie van de laatste maanden werkt door in de uitkering van het gemeentefonds. Gouda krijgt opnieuw extra middelen in de septembercircular. Bedacht moet worden hoe dit over de organisatie c.q. programma's kan worden verdeeld. Daar is tijd voor nodig. In het recente verleden kon worden volstaan met het toekennen van loon- en prijscompensatie op basis van de meicircular. De situatie is nu (echt) anders. Daarom wordt voorgesteld ook hiervoor de nieuwe stelpost te gebruiken en na te denken over de verdere uitwerking.

2.2 Argumenten juridisch

De begroting moet volgens de wet voor 15 november a.s. door de raad zijn vastgesteld en toegezonden worden aan de provinciale toezichthouder.

3 Kanttekeningen

3.1 Inkomsten Jeugd (als onderdeel van de algemene uitkering)

Met betrekking tot de inkomsten Jeugd (als onderdeel van de algemene uitkering) is er behoedzaam geraamd. In 2023 zijn de inkomsten Jeugd verwerkt (totaal € 5,5 miljoen) als onderdeel van de meicircular gemeentefonds 2022.

Het Rijk en de VNG werken op dit moment aan de Hervormingagenda jeugdzorg. Deze zal naar verwachting dit najaar worden afgerond. Vooruitlopend hierop zijn voor de jaren 2022 en 2023 reeds aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds.

Daarnaast heeft het kabinet besloten tot het realiseren van de aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het Rijk en de VNG hebben het volgende afgesproken:

1. Gemeenten mogen in de jaarschijven 2024 tot en met 2026 de middelen die op de aanvullende post zijn gereserveerd meenemen in hun meerjarenraming;
2. Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken.

In de voorliggende ontwerp begroting 2023 zijn de inkomsten Jeugd – in verband met alle onzekerheden – niet verwerkt in het meerjarenperspectief 2024 – 2026.

Daarnaast biedt Gouda al een sluitend meerjarenperspectief zonder structurele verwerking van de inkomsten Jeugd.

4 Juridische en financiële gevolgen

Het financiële perspectief ziet er als volgt uit:

Bedragen x €1.000	2023	2024	2025	2026
A. Startbegroting	-23.165	-26.659	-31.731	-16.827
B. Autonome en administratieve ontwikkeling	-981	-1.693	-1.958	-2.287
C. Bestuursakkoord	17.022	18.703	19.976	16.661
D. Nieuwe ontwikkelingen / beleid	4.512	3.871	2.276	1.639
E. Geactualiseerd perspectief	-2.613	-5.778	-11.437	-814
Septembercirculaire 2022:				
<u>Ontwikkeling algemene uitkering waarvan:</u>	-2.751	-3.258	-3.414	-8.040
- Taakmutaties	195	204	53	52
- Stelpost WOZ-waarden / inflatie 2023 en verder	2.556	3.054	3.361	3.682
Subtotaal / netto-resultaat septembercirculaire 2022	0	0	0	-4.306
Geactualiseerd financieel perspectief 2023-2026	-2.613	-5.778	-11.437	-5.120

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

Meer informatie over het financieel kader vindt u in de financiële samenvatting van de programmabegroting 2023-2026 en in de bijgevoegde memo 'Effecten septembercirculaire Gemeentefonds 2022 voor Gouda'.

5 Communicatie / interactiviteit

De begroting 2023 kan worden geraadpleegd op de website www.gouda.nl/begroting2023.

Na de vaststelling door de raad zal de programmabegroting 2023-2026 naar de provinciale toezichthouder worden gezonden.